

KÕIGI PÜHAKUTE SUURPÜHA

(Esimene lugemine Ilm7 ,2-4.9-14)

Lugemine püha apostel Johannese ilmutuse raamatust:

Mina, Johannes, nägin teist ingliti tõusvat päevatõusu poolt, tema käes oli elava Jumala pitsat ja ta hüüdis suure häälega nendele neljale inglile, kellele oli antud kahju teha maale ja merele, ning ütles: "Ärge tehke kahju maale, merele ega puudele, enne kui me oleme pannud pitseri Jumala sulaste otsaesistele." Ja ma kuulsin nende arvu, kes olid pitseriga märgitud - sada nelikümmend neli tuhat pitseriga märgitud kõigist Iisraeli suguharudest. Pärast seda ma nägin, ja vaata, suur rahvahulk, keda keegi ei suutnud ära lugeda, kõigist rahvahõimudest ja suguharudest, rahvaist ja keeltest - nad kõik seisid aujärje ees ning Talle ees, valged rüüd seljas ja palmioksad käes. Ja nad hüüdsid suure häälega ning ütlesid: "Lunastus tuleb meie Jumalalt, kes istub aujärjel, ja Tallelt". Ja kõik inglid seisid aujärje, vanemate ja nelja olendi ümber ning heitsid silmili aujärje ette ja kummardasid Jumalat öeldes: "Aamen. Kiitus ja ülistus, tarkus ja tänu - au, võim ja vägi olgu meie Jumalale ikka ja igavesti. Aamen". Ja üks vanematest küsis minu käest: "Kes on need, kes seisavad seal, valgetes rüüdes, ja kust nad on tulnud?" Ning mina vastasin talle: "Mu isand, sina tead." Ja ta ütles mulle: "Need on need, kes tulevad suurest ahistusest ja on oma rüüsid pesnud ja Talle veres need valgeks teinud".
See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps24 ,1-2. 3-4. 5-6. R:6)

R: See on põlvkond, kes otsib Jumalat.

Issanda päralt on ilmamaa ja selle täius,
maailm ja kõik kes seal elavad.
Sest tema on selle rajanud merede peale,
kinnitanud maailma jõgede üle.
R:

Kes tohib minna Issanda mäele,
kes tohib seista tema pühas paigas?
See, kes on süütu kätelt ja puhas südamedelt,
kelle hing ei himusta tühja ega kinnita pettust vandega.
R:

Tema saab õnnistuse Issandalt
ja oma õiguse Jumalalt, kes on tema abimees.
See on sugupõlv, kes teda taga nõuab,
kes otsib su palet, Jaakobi Jumal.
R:

(Teine lugemine 1Jh3 ,1-3)

Lugemine püha apostel Johannese esimesest kirjast

Mu armsad, vaadake, millise armastuse on Isa meile andnud, et meid hüütakse Jumala lasteks ja need me ka oleme. Kuid maailm ei tunne meid, sest maailm ei tunne teda. Mu armsad! Praegu me oleme Jumala lapsed, kuid see pole veel ilmsiks saanud, mis me tulevikus oleme. Teame vaid, et kui tema ilmub, oleme tema sarnased, ja näeme teda niisugusena nagu ta on. Igaüks, kellel on niisugune lootus tema peale, puhastab end pühaduseks, tema ees, kes ta on püha.
See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi Mt 11,28)

Halleluuja. Tulge minu juurde kõik, kes te vaevatud ja koormatud olete

ja mina annan teile hingamise. Halleluuja.

(Evangeelium Mt5 ,1-12a)

Lugemine püha Matteuse evangeeliumist:

Rahvahulki nähes, läks Jeesus üles mäele. Ja kui ta oli istunud, tulid tema jüngrid tema juurde. Siis avas ta oma suu ja hakkas neid õpetama: Õndsad on need, kes on vaesed Jumala ees, sest nende päralt on taevariik. Õndsad on leinajad, sest nemad leiavad lohutust. Õndsad on tasased, sest nemad pärivad maa. Õndsad on need, kellel nälg ja janu on õiguse järele, sest nendel saab olema küllalt. Õndsad on halastajad, sest nende peale halastatakse. Õndsad on puhtad südameelt, sest nemad saavad Jumalat näha. Õndsad on rahunõudjad, sest neid hüütakse Jumala lasteks. Õndsad on need, keda taga kiusatakse õiguse pärast, sest nende päralt on taevariik. Õndsad olete teie, kui inimesed teid minu pärast laimavad ja taga kiusavad ning räägivad teist valetades kõiksugust kurja. Olge rõõmsad ja hõisake, sest teie palk on suur taevas. Niisamuti on taga kiusatud prohveteid enne teid.

See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad, sportlikud mängud on ellu kutsutud tavaliselt selleks, et lahutada inimeste meelt ja elada välja agressiivseid tundeid ilma, et peaks kellelgagi sõda pidama. Kuid sellelgi reeglil on erandeid, ühena võiks nimetada näiteks jaapani sumomaadlust. Võibolla olete teiegi vahel ekraanilt seda vaatamängulist spordiala nägema juhtunud, milles kõvasti üle saja kilo raskused, ülitugevaks treenitud mehed üksteist ringist välja trügida või ringi sisse kummuli saada üritavad.

Märkimisväärne on seejuures tõik, et see spordiala on seotud jaapani rahvareligiooni shintoismiga. Nimelt ei peeta võistlusi mitte niivõrd inimestest pealtvaatajate jaoks, vaid sellega soovitakse hoopiski jumalate meelt lahutada. Sumo on sümboolne võitlus inimeste ja vaimude vahel.

Armsad õed ja vennad, argipäeva askeldused võivad meid sageli unustama panna, et meilgi on vaim ja me peame pidama võitlust vaimudega - tunnetega, mis hetkel võivad olla meeldivad, kuid mille eest tuleb pärast maksta ränka hinda. Kas meil jätkub aga vaimuärksust, et neis ahvatlustes ohtu märgata, oma hetkesoove ja impulsse kontrollida?

Me loeme patutunnistuse...

Jutlus

Armsad õed ja vennad, käisin kord teatrietendusel, kus lavale oli toodud Giuseppe Verdi ooper "Maskiball". Selle ooperi sisu on lühidalt järgmine: Rootsi kuningas Gustav III on armunud naisesse, kes on tema sekretäri ja parima sõbra, krahv Anckarströmi abikaasa. Kuninga vaenlased saavad sellest teada, ja intriigide kaudu õnnestub neil viia krahv nii kaugele, et ta on valmis kuningat, oma parimat sõpra, tapma. Õukonnas peetud maskiballi ajal haavab armukade sekretär kuningat surmavalt. Kuningas annab enne surma oma mõrvarile andeks, ja kinnitab tema abikaasa süütust ja truudust.

Ooperi libreto ei vasta päriselt ajaloolistele sündmustele - kuningas Gustav tapeti tõepoolest maskiballi ajal, kuid poliitilise intriigi, mitte armuloo tõttu. Aga see pole põhjuseks, miks ma sellest täna teile räägin.

Kui etenduse lõpul eesriie sulgus ja jälle avanes, seisis äkki kõik tegelased taas laval - tervete, reibaste ja rõõmsatena... Äsja nii hirmsal kombel tapetud ja nüüd imelisel viisil üles ärganud kuningas, tema kahetsev mõrvar koos oma hetk tagasi ahastusest murtud abikaasaga. Seal seisis läbisegi ka vandenõulased ja teised tegelased, kõik hoidsid üksteisel käest kinni, naeratasid ja

kummardasid aplodeerivale publikule.

Siis meenusid mulle sõnad Johannese ilmutuse raamatust: "Ja ma nägin surnuid, suuri ja väikeseid, seisvat trooni ees, ning raamatud avati. Teine raamat avati, see on eluraamat. Ja surnute üle mõisteti kohut sedamööda, kuidas raamatuisse oli kirjutatud, nende tegude järgi." (20,12)

Iga inimese elu võib täiesti ootamatult dramaatiliseks muutuda, nii nagu "Maskiballi" libretoski. Kuningas oli küll armunud, kuid ta käitus vooruslikult ja hoidis oma kirge vaos. Sekretär uskus tõsiselt, et tema au on haavatud, ja reageeris vastavalt tolle ajastu tavadele. Ilmselt oli ka vandenõulastel põhjus, miks nad kuningat tappa tahtsid, ja kuningas alahindas nende otsustavust ja kavalust. Niisamuti ei suuda ükski inimene alati vältida sattumast lihtsalt eksituse tõttu olukorda, millest väljapääs saab kujuneda ainult dramaatiliseks.

Inimesed sünnivad siia maailma väga erinevatesse tingimustesse. Ühed kasvavad üles kristlastena, teised moslemite, budistide või ateistidena. Inimesed on erinevad nii oma nahavärvilt, klassilt kui poliitilistelt veendumustelt. Liiga palju on eraldusjooni inimeste ja nende koosluste vahel. Aga nii nagu ooperis ei kiideta aplausiga mitte esitavate karakterite kurjust ja alatust, vaid neid kehastavate artistide näitlejavõimet ja lauluoskusi, niisamuti mõistetakse ka Jumala kohtu ees õigust inimlikkuse järgi, mis jääb püsima kõigile eksitustele, erinevustele ja eraldusjoontele vaatamata.

Armsad õed ja vennad, me tähistame täna kõigi pühakute päeva ja meenutame tänutundes neid, kes on oma eeskuju ja sageli ka oma verega meile meie ülesande siin maailmas selgemaks teinud. Nende hulka tahaksime meiegi kord jõuda, et saada osa viimsete aegade sündmustest: "Ja meri andis tagasi oma surnud, ning surm ja surmavald andsid tagasi oma surnud, ning igäühe üle mõisteti kohut tema tegude järgi. (Ilm 20,13) /---/ Ja ma kuulsin valju häält troonilt hüüdvat: "Vaata, Jumala telk on inimeste juures, ning tema asub nende juurde elama, ning nemad saavad tema rahvaiks, ning Jumal ise on nende juures nende Jumalaks. Tema pühib ära iga pisara nende silmist, ning surma ei ole enam, ega leinamist ega hädahüüdu, ning valu ei ole enam, sest endine on möödunud."" (Ilm 21, 3-4).
Aamen.